

Kontrolní závěr z kontrolní akce

25/14

Majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Institut klinické a experimentální medicíny

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2025 pod číslem 25/14. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Mgr. Roman Sklenák.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Institut klinické a experimentální medicíny hospodařil s majetkem a peněžními prostředky účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2022 až 2024, v případě věcných souvislostí i období předcházející či následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v období od srpna 2025 do března 2026.

Kontrolovaná osoba:

Institut klinické a experimentální medicíny (dále také „IKEM“).

Kolegium NKÚ na svém XII. jednání, které se konalo dne 17. srpna 2026,

schválilo usnesením č. 9/XII/2026

kontrolní závěr v tomto znění:

Kontrola hospodaření Institutu klinické a experimentální medicíny

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

11 424,1 mil. Kč

CELKOVÁ AKTIVA
(k 31. 12. 2024)

17 490,6 mil. Kč

NÁKLADY NA HLAVNÍ
ČINNOST
(2022–2024)

905,3 mil. Kč

KONTROLOVANÝ OBJEM
MAJETKU A PENĚŽNÍCH
PROSTŘEDKŮ

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI

U 50 % případů kontrolovaných veřejných zakázek porušil IKEM právní předpisy.

77 % kontrolovaných položek majetku vyřazeného likvidací vyřadil IKEM bez náležitých dokladů.

59,5 mil. Kč uhradil IKEM bez zadávacího řízení za IT služby třem dodavatelům na základě nejmeně 345 objednávek.

NKÚ na základě uvedených zjištění doporučuje IKEM:

- zvýšit účinnost vnitřního kontrolního systému, zejména řídicí kontroly;
- provádět pravidelné posouzení výhodnosti smluv uzavřených na dobu neurčitou;

a Ministerstvu zdravotnictví, zřizovateli IKEM:

- zajistit účinnou kontrolu hospodaření IKEM.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu majetku a peněžních prostředků státu, se kterými je příslušný hospodařit IKEM¹. Kontrola se zaměřila na pořizování majetku a služeb, související veřejné zakázky, opravy majetku, jeho pronájem a odepisování pohledávek. Kontrolovaný objem peněžních prostředků činil 776,5 mil. Kč a hodnota kontrolovaného vyřazeného majetku činila 128,8 mil. Kč. Kontrolovaným obdobím byly roky 2022 až 2024, v řadě případů byly kontrolovány i skutečnosti z let předchozích či následujících.

1.2 NKÚ při kontrole hospodaření IKEM s majetkem a peněžními prostředky zjistil opakované porušování právních předpisů.

1.3 Nedostatky byly zjištěny u 47 % kontrolovaných případů. IKEM nepostupoval v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek², zákonem o finanční kontrole³, rozpočtovými pravidly⁴, zákonem o majetku státu⁵, zákonem o archivnictví a spisové službě⁶, zákonem o účetnictví⁷ a zákonem o registru smluv⁸.

1.4 Kontrola prověřila 30 veřejných zakázek v celkové hodnotě 578,7 mil. Kč. U poloviny z nich, v celkové hodnotě 380,1 mil. Kč, IKEM porušil právní předpisy.

1.5 Neoprávněné použití peněžních prostředků státu⁹ nasvědčující porušení rozpočtové kázně vyhodnotil NKÚ u 17 kontrolovaných případů v celkové hodnotě 182,2 mil. Kč.

1.6 Vnitřní kontrolní systém IKEM opakovaně neodhalil porušování právních předpisů a vlastních vnitřních předpisů. Bez přijetí systémových opatření bude přetrvávat riziko porušování právních předpisů při hospodaření s majetkem i v budoucnu.

1.7 Toto celkové vyhodnocení vyplývá z následujících zjištění:

a) Pořizování služeb

Kontrola NKÚ zjistila opakující se nedostatky při pořizování služeb. IKEM v řadě případů postupoval v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek, zejména nedodržel zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. IKEM například nastavoval takové zadávací podmínky, které omezovaly hospodářskou soutěž, nezveřejňoval akceptované objednávky v registru smluv, rozděloval plnění na dílčí objednávky pod zákonné limity, průběžně neověřoval výhodnost smlouvy uzavřené na dobu neurčitou, uzavřel dlouhodobou

¹ Jedná se o jiné peněžní prostředky státu ve smyslu § 3 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), s nimiž je příslušná hospodařit státní příspěvková organizace IKEM.

² Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

³ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁴ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁵ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁶ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

⁸ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

⁹ Ustanovení § 3 písm. e) zákona č. 218/2000 Sb.

smlouvu v rozporu se zákonem. IKEM dále v rozporu s právními předpisy neuchovával a řádně nevedl dokumentaci k veřejným zakázkám. (Viz odst. 4.1 až 4.11)

b) Pořizování majetku

IKEM v letech 2022–2024 pořídil dlouhodobý majetek v celkové hodnotě 2,5 mld. Kč. NKÚ kontrolou vybraného vzorku zjistil zejména nedostatky při zadávání veřejných zakázek. IKEM mj. uzavřel smlouvu s dodavatelem, jehož nabídka nesplňovala zadávací podmínky, neúčelně a ne hospodárně vynaložil peněžní prostředky, když uhradil plnění nad rámec uzavřené smlouvy, nechoval dokumentaci ke stanovení předpokládané hodnoty či neověřil v případech, kdy obdržel jedinou nabídku, zda nabídkové ceny odpovídaly cenám v čase a místě obvyklým. (Viz odst. 4.12 až 4.19)

c) Nakládání s majetkem

IKEM porušoval právní předpisy při zajišťování oprav, vyřazování a pronájmu majetku. Neúčelně a ne hospodárně vynaložil peněžní prostředky, když uhradil plnění nad rámec uzavřené smlouvy, uzavřel smlouvu až po zahájení plnění, nedoložil průkazně likvidaci vyřazeného majetku a nedodržel zákonnou posloupnost kroků při jeho vyřazování. Pozemky přenechal do užívání bez písemné nájemní smlouvy a nedoložil rozhodnutí o nepotřebnosti majetku. (Viz odst. 4.20 až 4.27)

d) Opatření vyplývající z kontrolní akce NKÚ č. 09/25

NKÚ konstatuje, že opatření přijatá IKEM k odstranění nedostatků zjištěných v kontrolní akci č. 09/25¹⁰ nebyla účinná. (Viz odst. 4.28)

II. Informace o kontrolované oblasti

2.1 IKEM je státní příspěvkovou organizací v působnosti Ministerstva zdravotnictví. V roce 2024 dosahovala hodnota jeho aktiv přibližně 11,4 mld. Kč a náklady na hlavní činnosti činily 6,2 mld. Kč.

2.2 Institut klinické a experimentální medicíny byl zřízen rozhodnutím ministra zdravotnictví ze dne 28. října 1970 č. j. Op-032-15.9.1970. IKEM poskytuje, dle zákona o zdravotních službách¹¹, vysoce specializovanou zdravotní péči zejména v oblasti kardiovaskulárních chorob, transplantací orgánů, metabolických onemocnění aj. IKEM je také mj. výzkumnou organizací. Mimo svou hlavní činnost vykonává na základě vydaného živnostenského oprávnění dle zákona o živnostenském podnikání¹² a na základě rozpočtových pravidel jinou činnost.

2.3 Na základě příslušných právních předpisů hospodaří IKEM s majetkem státu, který potřebuje k výkonu stanoveného předmětu činnosti a který tvoří věci movité a nemovité, práva, pohledávky a závazky.

¹⁰ Kontrolní akce č. 09/25 – *Majetek státu, se kterým jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace v působnosti Ministerstva zdravotnictví.*

¹¹ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

¹² Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

Tabulka č. 1: Vybrané položky rozvahy (brutto)

Kód položky	Název položky	k 31. 12. (v tis. Kč)		
		2022	2023	2024
AKTIVA	Aktiva celkem	9 723 451,87	11 522 031,18	11 424 082,75
A.	Stálá aktiva	7 123 824,90	8 104 470,81	8 886 088,07
A.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	200 882,89	238 040,67	252 946,44
A.I.2.	Software	177 744,10	219 046,44	233 154,69
A.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	6 922 242,49	7 865 617,20	8 632 469,04
A.II.1.	Pozemky	259 965,36	259 965,36	259 965,36
A.II.3.	Stavby	3 630 530,97	3 658 389,60	4 902 979,11
A.II.4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	2 522 709,79	2 759 786,65	3 062 663,93
B.	Oběžná aktiva	2 599 626,97	3 417 560,36	2 537 994,69
B.I.	Zásoby	198 112,30	208 145,07	212 553,10
B.II.	Krátkodobé pohledávky	780 116,66	1 430 518,09	788 929,78
B.III.	Krátkodobý finanční majetek	1 621 398,02	1 778 898,21	1 563 511,81

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů uvedených v účetních závěrkách IKEM 2022–2024.

2.4 Rozhodující část aktiv v kontrolovaném období tvořil dlouhodobý hmotný majetek, zejména stavby zdravotnických zařízení a zdravotnická technika.

2.5 Náklady a výnosy IKEM byly převážně spojeny s hlavní činností, tj. poskytováním zdravotních služeb. Podíl hlavní činnosti na celkových nákladech a výnosech dlouhodobě dosahoval přibližně 99 %. Vedlejší činnost představovala pouze okrajovou část hospodaření IKEM.

Tabulka č. 2: Vybrané náklady z hlavní činnosti k 31. 12. daného roku

Kód položky	Název položky	2022	2023	2024
		v tis. Kč		
A.	NÁKLADY CELKEM	5 375 992,12	5 882 696,47	6 231 947,70
A.I.	Náklady z činnosti	5 314 748,80	5 800 261,65	6 193 844,43
A.I.8.	Opravy a udržování	37 606,49	34 835,26	31 498,62
A.I.12.	Ostatní služby	207 422,73	234 858,39	263 229,24
A.I.28.	Odpisy dlouhodobého majetku	229 299,78	252 459,13	287 415,76
A.I.34.	Náklady z vyřazených pohledávek	2 760,06	0,00	76,88
A.I.36.	Ostatní náklady z činnosti	56 571,51	70 456,26	70 382,68
B.	VÝNOSY CELKEM	5 668 272,78	6 227 214,85	6 378 184,18
B.I.	Výnosy z činnosti	5 456 451,51	5 964 161,69	6 093 580,21
B.I.3.	Výnosy z pronájmu	14 297,27	8 739,44	9 637,91
B.I.17.	Ostatní výnosy z činnosti	12 554,82	32 028,89	13 019,01
B.IV.	Výnosy z transferů	211 312,33	262 559,76	284 025,62
C.2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	292 280,65	344 518,37	146 236,47

Zdroj: Vypracoval NKÚ dle údajů uvedených v účetních závěrkách IKEM 2022–2024.

2.6 V kontrolovaném období 2022–2024 vykazoval IKEM kladný výsledek hospodaření, přičemž významnou roli hrály provozní výnosy a transfery ze státního rozpočtu.

III. Rozsah kontroly

3.1 Předmětem kontrolní akce č. 25/14 byl majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Institut klinické a experimentální medicíny. Cílem kontroly bylo prověřit,

zda IKEM hospodařil s majetkem a peněžními prostředky účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy.

Objem kontrolovaných peněžních prostředků a majetku

3.2 Kontrolovaný objem peněžních prostředků (výdaje na pořízení majetku a služeb, opravy, odepsané pohledávky a příjmy z pronájmu) činil 776 562 126 Kč a hodnota kontrolovaného vyřazeného majetku činila 128 779 474 Kč. Jednotlivé kontrolní vzorky (viz tabulka č. 3) byly vybrány z celkového kontrolovatelného objemu ve výši 3 652 669 468 Kč. NKÚ prověřil v rámci kontrolovaného vzorku vybraných operací 30 veřejných zakázek v hodnotě 578 739 527 Kč.

Tabulka č. 3: Kontrolované vzorky vybraných operací dle jednotlivých oblastí

	Hodnota kontrolovatelného objemu	Počet kontrolovaných případů	Hodnota kontrolovaného objemu
Pořízení majetku	2 480 153 324 Kč	17	347 955 218 Kč
Opravy majetku	104 040 514 Kč	21	5 745 843 Kč
Pronájem majetku	43 935 222 Kč	5	29 194 710 Kč
Odepsané pohledávky	2 836 940 Kč	8	564 759 Kč
Pořízení služeb	713 573 076 Kč	16	393 101 596 Kč
Vyřazení majetku	308 130 392 Kč	35	128 779 474 Kč
Celkem	3 652 669 468 Kč	102	905 341 600 Kč

3.3 Kontrola se zaměřila na pořizování majetku a služeb a s tím související veřejné zakázky, dále na opravy majetku, pronájem majetku a odepisování pohledávek.

3.4 Kritérium účelnosti

Za účelné bylo považováno takové použití peněžních prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů.

3.5 Kritérium hospodárnosti

Za hospodárné bylo považováno použití peněžních prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů.

Další kontrolované oblasti

3.6 Součástí kontroly bylo prověřování postupů při uzavírání a zveřejňování smluv, dodržování povinností v oblasti účetnictví a inventarizace, jakož i postupů v oblasti řídicí kontroly.

3.7 Kontrolní činnost se zaměřila také na posouzení účinnosti a přiměřenosti vnitřního kontrolního systému podle zákona o finanční kontrole.

3.8 Kontrola také prověřila opatření k odstranění nedostatků zjištěných v kontrolní akci č. 09/25. Konkrétně NKÚ ověřil vyřazování nepotřebného majetku, přenechání majetku k dočasnému užívání jiným subjektům, účtování nabývání majetku a inventarizaci majetku.

3.9 Peněžní částky jsou uváděny včetně DPH, není-li uvedeno jinak.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

Při pořizování služeb postupoval IKEM v rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek.

IKEM omezil hospodářskou soutěž v oblasti dodávaných služeb pronájmu a kompletního servisu operačního prádla.

4.1 Kontrola NKÚ prokázala, že IKEM v roce 2021 po skončení smlouvy na pronájem a servis operačního prádla nerealizoval zadávací řízení a poskytování daných služeb zajišťoval 18 měsíců prostřednictvím navazujících objednávek s dosavadním dodavatelem. Tyto objednávky navíc nezveřejnil v registru smluv, a to ani ve lhůtě do tří měsíců ode dne akceptace objednávky dodavatelem, což mělo za následek jejich zrušení od počátku¹³. IKEM nesečetl předpokládané hodnoty všech plnění, která tvořila funkční celek, nestanovil tak správně předpokládanou hodnotu veřejné zakázky a nevybral dodavatele na základě odpovídajícího zadávacího řízení, čímž postupoval v rozporu s právním předpisem¹⁴. IKEM rovněž porušil zásadu transparentnosti, zásadu rovného zacházení a zásadu zákazu diskriminace¹⁵, neboť svým postupem neoprávněně zvýhodnil stávajícího dodavatele tím, že mu formou objednávek bez otevřené soutěže a bez možnosti účasti ostatních dodavatelů zadal další plnění nad rámec původní veřejné zakázky. IKEM tak neoprávněně použil peněžní prostředky státu ve výši téměř 3,6 mil. Kč¹⁶.

4.2 Kontrolou bylo dále zjištěno, že IKEM v zadávací dokumentaci veřejné zakázky na pronájem a kompletní servis operačního prádla, která byla vyhlášena v roce 2022 s předpokládanou hodnotou 12 mil. Kč bez DPH, stanovil přesný požadavek na materiálové složení prádla (v poměru 75 % polyester a 25 % bavlna), přičemž nepřipustil ekvivalentní materiálová složení ani přiměřenou odchylku. Tímto požadavkem IKEM bezdůvodně omezil okruh potenciálních dodavatelů¹⁷ a v rozporu se zásadami rovného zacházení a zákazu diskriminace¹⁸ narušil hospodářskou soutěž. NKÚ dále zjistil, že IKEM v kontrolovaném období, ale i v předchozích letech využíval operační prádlo i s odlišným materiálovým složením, což zpochybňuje nezbytnost stanoveného požadavku. Zároveň toto materiálové složení odpovídalo parametrům prádla dodávaného stávajícím dodavatelem od roku 2018. Uhrazením služeb ve výši 10,9 mil. Kč na základě této veřejné zakázky tak IKEM neoprávněně použil peněžní prostředky státu¹⁶.

¹³ Srov. ustanovení § 5 odst. 2 a § 7 odst. 1 zákona č. 340/2015 Sb.

¹⁴ Dle ustanovení § 18 odst. 2, § 21 odst. 1 písm. b), § 24 a § 2 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb.

¹⁵ Dle ustanovení § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 134/2016 Sb.

¹⁶ Dle ustanovení § 3 písm. c) a e) zákona č. 218/2000 Sb.

¹⁷ Srov. ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb.

¹⁸ Dle ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb.

NKÚ v IT zakázkách zjistil neoprávněné použití peněžních prostředků v celkové výši 59,5 mil. Kč.

4.3 IKEM ve svých strategických dokumentech pro roky 2022–2025 předpokládal investice do oblasti svých IT systémů v řádu milionů korun. Pro oblast IT však neměl zpracován roční plán veřejných zakázek, který je doporučován Ministerstvem financí¹⁹.

4.4 Kontrolou byly ověřeny IT služby vývoje a rozvoje 13 aplikací a služby v oblasti kybernetické bezpečnosti.

4.4.1 IKEM využil elektronické tržiště k zadání veřejné zakázky na tvorbu vybraných aplikací. Toto zadávací řízení vedl jako uzavřené a oslovil pouze jednoho konkrétního dodavatele, který zakázku získal. IKEM poté s tímto dodavatelem uzavíral veškeré následné objednávky na rozvoj a údržbu těchto aplikací. Jednalo se o 189 dílčích objednávek, vždy v hodnotě do 150 tis. Kč bez DPH, a celkově tomuto dodavateli v letech 2022–2024 vyplatil více než 31 mil. Kč vč. DPH. Rozdělením do dílčích objednávek porušil zákon o zadávání veřejných zakázek²⁰, zcela vyloučil hospodářskou soutěž a porušil zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace¹⁵.

4.4.2 Dalšího dodavatele IT služeb pro tvorbu aplikací oslovil IKEM přímo a důvody jeho výběru nedoložil. S tímto dodavatelem uzavřel 109 dílčích objednávek, vždy v hodnotě do 150 tis. Kč bez DPH, a celkově mu vyplatil za období 2022–2024 více než 20 mil. Kč vč. DPH. NKÚ vyhodnotil jednání IKEM jako porušení zásady transparentnosti²¹.

4.4.3 IKEM služby v oblasti kybernetické bezpečnosti zajišťoval formou minimálně 47 objednávek, vždy v hodnotě do 150 tis. Kč bez DPH, u jednoho dodavatele, kterému v období let 2021 až 2025 vyplatil téměř 8 mil. Kč vč. DPH. Nedodržel tak povinnost sčítat plnění stejného či obdobného charakteru během kalendářního roku. Zadávání služeb stejného či obdobného charakteru prostřednictvím objednávek po překročení stanoveného limitu zakazoval vnitřní předpis IKEM. NKÚ vyhodnotil jednání IKEM jako porušení zásady transparentnosti²¹.

4.4.4 Dále IKEM v roce 2021 uhradil stejnému dodavateli 575 tis. Kč za další služby kybernetické bezpečnosti na základě uzavřené smlouvy. Výběr dodavatele uskutečnil prostřednictvím elektronického tržiště, kde oslovil dodavatele přímo.

4.5 Na základě výše uvedených skutečností NKÚ konstatoval, že v oblasti IT služeb došlo k neoprávněnému použití peněžních prostředků státu¹⁶ v celkové výši 59,5 mil. Kč.

¹⁹ Kapitola 6.1.2 metodického pokynu Ministerstva financí ČR CHJ č. 3 *Metodika veřejného nakupování*.

²⁰ Srov. ustanovení § 2 odst. 3, § 16 odst. 1 a § 18 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb.

²¹ Dle ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb.

IKEM průběžně neověřoval výhodnost smlouvy uzavřené na dobu neurčitou.

4.6 V červnu 2017 IKEM uzavřel na základě nadlimitního zadávacího řízení smlouvu na poskytování služeb ostrahy majetku a osob na dobu neurčitou. Na základě této smlouvy uhradil vybranému dodavateli do ledna 2026 částku ve výši 85,4 mil. Kč.

4.7 NKÚ kontrolou zjistil, že IKEM neověřoval průběžně soulad smlouvy s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti dle zákona o finanční kontrole a podle metodických standardů vyplývajících z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále také „ÚOHS“); srov. rozhodnutí ÚOHS ze dne 1. 2. 2012, kde je mj. uvedeno: *„Postup orgánů, které udržují historické vztahy, aniž by provedly průzkum trhu, zda se na něm nenachází výhodnější nabídka, není správný a délka těchto smluvních vztahů je v rozporu s principy řádného hospodářného, efektivního a účelného vynakládání finančních prostředků. Při uzavírání smluv na dobu neurčitou by měl být přitom ze strany zadavatele proveden ekonomický atest aktuálních podmínek trhu, a to vždy po uplynutí 3 až 5 let (...)“*.²²

4.8 NKÚ na základě uvedených skutečností doporučil Institutu klinické a experimentální medicíny pravidelně posuzovat výhodnost smluv uzavřených na dobu neurčitou.

IKEM uhradil jednomu dodavateli 104,4 mil. Kč za ubytovací služby bez provedení zadávacího řízení.

4.9 IKEM uzavřel na konci roku 2005 s dodavatelem smlouvu o poskytování ubytovacích služeb na období 2006–2025 s přednostním právem opce na další pětiletá období. Jejím uzavření nepředcházelo žádné zadávací řízení, přestože byl IKEM jako státní příspěvková organizace povinen postupovat dle zákona o veřejných zakázkách²³, tedy zadat veřejnou zakázku v odpovídajícím režimu²⁴. IKEM tímto jednáním porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace a zcela vyloučil hospodářskou soutěž. IKEM v období let 2015–2025 uhradil dodavateli na základě této smlouvy více než 104,4 mil. Kč. NKÚ konstatoval, že porušením povinnosti zadat veřejnou zakázku v souladu se zákonem o veřejných zakázkách došlo k neoprávněnému použití peněžních prostředků státu¹⁶.

4.10 U dvou veřejných zakázek malého rozsahu (služeb dobití telemetrických sond a služeb propagace) IKEM neprovedl průzkum trhu a nevytvořil doklady o způsobu a zdůvodnění výběru dodavatele tak, jak mu určoval vnitřní předpis. Tímto jednáním postupoval v rozporu se zásadami transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace¹⁵. V rámci těchto veřejných zakázek malého rozsahu uhradil téměř 0,6 mil. Kč. NKÚ konstatoval, že došlo k neoprávněnému použití peněžních prostředků státu¹⁶.

²² Rozhodnutí ÚOHS ze dne 1. 2. 2012 č. j. ÚOHS_R185/2011/VZ-532/2012/310/ASc/JSI.

²³ Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách.

²⁴ Srov. ustanovení § 25 odst. 1 zákona č. 40/2004 Sb.

4.11 NKÚ ve dvou případech pořizování služeb (ostraha majetku a osob a praní a čištění zdravotnického prádla) zjistil nedostatky při stanovování předpokládané hodnoty veřejných zakázek a uchovávání dokumentace k těmto veřejným zakázkám²⁵.

IKEM při pořizování majetku opakovaně chyboval v procesu zadávání veřejných zakázek, uzavíral smlouvy s dodavateli nesplňujícími zadávací podmínky a uhradil plnění nad rámec smluv.

IKEM nevyloučil z účasti v zadávacím řízení dodavatele, jehož nabídka nesplňovala zadávací podmínky.

4.12 V roce 2022 pořídil IKEM diagnostický přístroj (tzv. analyzátor) v rámci veřejné zakázky rozdělené na tři části s celkovou předpokládanou hodnotou 4,3 mil. Kč bez DPH. IKEM neuchoval příslušnou dokumentaci k veřejné zakázce (stanovení předpokládané hodnoty), čímž nedodržel požadavek stanovený zákonem²⁵.

4.13 IKEM nevyloučil dodavatele z účasti v zadávacím řízení, přestože jeho nabídka nesplňovala jeden z povinných parametrů technické specifikace uvedené v zadávacích podmínkách.²⁶ S tímto dodavatelem následně uzavřel smlouvu, na jejímž základě mu uhradil 2 mil. Kč. NKÚ vyhodnotil tento výdaj jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu¹⁶.

4.14 IKEM v roce 2023 pořídil „experimentální magnetickou rezonanci – systém 7T“ za 72 mil. Kč bez DPH. IKEM sdělil, že předpokládanou hodnotu veřejné zakázky stanovil pouze na základě jediné cenové nabídky, kterou navíc v rozporu se zákonem²⁵ neuchoval. IKEM nevyužil další veřejně dostupné zdroje pro stanovení předpokládané hodnoty. Následně pořídil experimentální magnetickou rezonanci od dodavatele, jehož cenová nabídka byla podkladem pro stanovení předpokládané hodnoty.

4.15 NKÚ kontrolou údajů z *Úředního věstníku EU* zjistil, že obdobný přístroj byl na základě veřejných zakázek pořízen v roce 2020 ve Finsku za 38,8 mil. Kč, v roce 2022 v Itálii za 45,8 mil. Kč, v letech 2024 a 2025 v Polsku za 39,1 mil. Kč a ve Španělsku za 43,5 mil. Kč.

IKEM u jedné veřejné zakázky za 2,2 mil. Kč opakovaně postupoval v rozporu se zákonem.

4.16 IKEM v rámci veřejné zakázky malého rozsahu na pořízení stravovacího informačního systému stanovil předpokládanou hodnotu ve výši 1,3 mil. Kč bez DPH. Obdržel však pouze jednu nabídku ve výši 1,8 mil. Kč bez DPH.

²⁵ Dle ustanovení § 216 odst. 1 a 2 zákona č. 134/2016 Sb., dále dle § 3 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 2 písm. e) a § 68 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb.

²⁶ Dle ustanovení § 48 odst. 2 a 8 zákona č. 134/2016 Sb.

4.16.1 Přestože nabídková cena byla o více než 38 % vyšší než předpokládaná hodnota veřejné zakázky, IKEM ji akceptoval a s dodavatelem uzavřel smlouvu.

4.16.2 Realizace veřejné zakázky se oproti původně plánovaným 90 dnům zpozdila o 61 dnů z důvodu provozních a personálních omezení na konci roku. Tato omezení měl však IKEM zohlednit již při přípravě zadávací dokumentace. Uvedeným postupem porušil IKEM zásadu transparentnosti²¹.

4.16.3 IKEM dále vybranému dodavateli uhradil fakturované služby ve výši 99 tis. Kč v rozporu se smlouvou. IKEM zároveň neuplatnil nárok na vydání bezdůvodného obohacení.²⁷ Tím nepostupoval hospodárně a NKÚ tento postup vyhodnotil jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu¹⁶.

4.16.4 IKEM navíc uhradil jinému dodavateli 127 tis. Kč za „*tvorbu driveru pro software*“. Tuto službu měl poskytnout vybraný dodavatel na základě již uzavřené smlouvy²⁸. IKEM tím vynaložil peněžní prostředky státu nehospodárně a neúčelně. NKÚ i tento postup vyhodnotil jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu¹⁶.

4.17 V roce 2023 stanovil IKEM předpokládanou hodnotu veřejné zakázky na dodání záznamových zařízení pro EF sály na základě pouze jedné cenové nabídky, která byla starší než 12 měsíců. IKEM zároveň nedoložil, jakým způsobem cenovou nabídku získal. NKÚ stejné pochybení zjistil ve dvou případech z kontrolovaného vzorku pořízeného majetku od stejného dodavatele v celkové hodnotě 44,1 mil. Kč bez DPH. Tímto postupem IKEM porušil povinnost uchovat dokumentaci²⁵ a porušil zásadu transparentnosti²¹.

4.18 V roce 2024 IKEM zadal veřejnou zakázku s názvem „*G1, G2 – nábytek, recepční a dohledové pulty*“ v hodnotě 10,7 mil. Kč bez DPH. Stanovení předpokládané hodnoty doložil při kontrole NKÚ pouze tabulkou, ze které nebylo patrné, zda se vztahuje k uvedené veřejné zakázce. IKEM tím nedodržel povinnost vést a uchovávat příslušnou dokumentaci a porušil zásadu transparentnosti²¹.

4.19 Celkem v pěti kontrolovaných případech pořízení majetku v souhrnné hodnotě 120,8 mil. Kč bez DPH dospěl NKÚ k závěru, že vzhledem k neúplnosti dokumentace není možné ověřit, zda pořizovací ceny odpovídaly cenám obvyklým v čase a místě, jak požadoval vnitřní předpis Institutu klinické a experimentální medicíny. IKEM tímto postupem porušil zásadu transparentnosti²¹.

V oblasti nakládání s majetkem chyboval IKEM při zadávání veřejných zakázek, správě majetku i zveřejňování smluv.

4.20 IKEM v roce 2023 zadal veřejnou zakázku malého rozsahu v hodnotě 0,5 mil. Kč bez DPH, jejímž předmětem bylo provádění oprav, servisu a údržby vozového parku IKEM. V zadávacích podmínkách stanovil požadavek na poskytnutí záruky na provedené služby a náhradní díly minimálně 24 měsíců.

4.20.1 NKÚ zjistil, že IKEM uzavřel servisní smlouvu s vybraným dodavatelem v rozporu se zadávacími podmínkami i v rozporu s nabídkou dodavatele, neboť záruční lhůtu zkrátil na pouhých 6 měsíců. Uzavřel tedy servisní smlouvu obsahující pro něj méně výhodné podmínky.

²⁷ Srov. ustanovení § 14 odst. 1 a 4 zákona č. 219/2000 Sb.

²⁸ Srov. ustanovení § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 219/2000 Sb.

IKEM tak nedbal, aby plnil určené úkoly nejehospodárnějším způsobem²⁹. V rozporu s vnitřním předpisem nestanovil IKEM předpokládanou hodnotu veřejné zakázky na základě cen uhrazených za služby stejného druhu v předcházejících 12 měsících nebo v předchozím účetním období a nerealizoval veřejnou zakázku malého rozsahu prostřednictvím otevřené výzvy, ale oslovil tři vybrané dodavatele. Omezil tak účast jiných dodavatelů, čímž porušil zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace¹⁸. Vybranému dodavateli uhradil 0,6 mil. Kč. Tento výdaj NKÚ vyhodnotil jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu¹⁶.

4.20.2 Dále IKEM uhradil stejnému dodavateli částku 13 tis. Kč za služby, které byly předmětem uzavřené servisní smlouvy. Uhrazením těchto služeb tak došlo k neúčelnému a nehospodárnému vynaložení peněžních prostředků nad rámec sjednané smluvní ceny.²⁷

4.21 IKEM v roce 2022 zadal veřejnou zakázku malého rozsahu na výměnu oken na hybridním sále č. 6. U této zakázky však nestanovil písemně zadávací podmínky, lhůtu pro podání nabídek ani hodnotící kritérium, což bylo v rozporu s vnitřním předpisem. Současně neuchoval příslušnou dokumentaci vztahující se k průběhu veřejné zakázky a výběru dodavatele.³⁰ Tímto jednáním se dopustil porušení zásady transparentnosti²¹. NKÚ vyhodnotil tento výdaj jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu¹⁶ ve výši 173 tis. Kč.

4.22 V roce 2024 IKEM zajistil opravu anesteziologického přístroje prostřednictvím servisní společnosti. Příslušnou objednávku však nezveřejnil v registru smluv, a to ani ve lhůtě do tří měsíců ode dne akceptace objednávky dodavatelem, což mělo za následek její zrušení od počátku¹³. IKEM tak uhradil 191 tis. Kč bez právního důvodu. NKÚ vyhodnotil tento výdaj jako neoprávněné použití peněžních prostředků státu¹⁶.

77 % kontrolovaného majetku vyřazeného likvidací zlikvidoval IKEM bez potřebných dokladů.

4.23 V oblasti vyřazování majetku zjistil NKÚ nedostatky zejména v průkaznosti a správnosti evidence a dokladování likvidace majetku. IKEM ve 20 z 26 kontrolovaných položek majetku vyřazených likvidací disponoval doklady, kde byla vyčíslena pouze hmotnost v kilogramech zlikvidovaného majetku bez bližší identifikace. Nebylo tak možné ověřit, jaký majetek byl vyřazen ani jak s ním bylo skutečně naloženo. Tímto jednáním porušil IKEM nejen své interní předpisy, ale i zákon o účetnictví³¹. V důsledku uvedených pochybení nebylo účetnictví IKEM vedeno průkazně³².

4.24 Ve dvou případech kontrolovaného vyřazeného majetku předal IKEM tento majetek k likvidaci ještě před vydáním rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti, nesplnil tedy povinnost pečovat o zachování majetku, dbát o jeho údržbu a chránit jej před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím.³³ V jednom z uvedených případů evidoval položku majetku vyřazenou likvidací v zůstatkové hodnotě 84 tis. Kč v účetnictví téměř 6 měsíců po jejím

²⁹ Srov. ustanovení § 53 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb.

³⁰ Srov. ustanovení § 3 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 2 písm. e) a § 68 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb.

³¹ Ve smyslu ustanovení § 33a odst. 1 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb.

³² Dle ustanovení § 8 odst. 1 a 4 zákona č. 563/1991 Sb.

³³ Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 a 7 zákona č. 219/2000 Sb.

předání k likvidaci. Účetnictví IKEM tak nebylo v účetním období roku 2022 správné ve smyslu zákona o účetnictví³⁴.

4.25 V jednom případě kontrolovaného vyřazeného majetku v hodnotě 1,9 mil. Kč IKEM nejdříve tento majetek nabízel dle zákona o majetku státu³⁵, následně jej předal k fyzické likvidaci a až po těchto krocích vydal rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti.³³ V dalších dvou případech kontrolovaných položek vyřazeného majetku v hodnotě 3,4 mil. Kč nejdříve majetek nabízel dle zákona o majetku státu³⁵ a teprve poté vydal rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti.³³

4.26 NKÚ při kontrole nájemních smluv IKEM zjistil nedostatky ve třech případech. Jednalo se o smlouvy uzavřené s jedním nájemcem, kterému IKEM přenechal pozemky do užívání ještě před uzavřením písemných smluv, čímž porušil zákon o majetku státu³⁶. Tyto pozemky navíc nájemci přenechal do užívání bezplatně, čímž neodůvodněně snižoval výnos z majetku státu³⁷.

4.27 Dále IKEM nepředložil rozhodnutí o dočasné či trvalé nepotřebnosti pronajímaného majetku³⁸ ani nedoložil, že před jeho pronajmutím provedl zákonem požadovanou nabídku jiným organizačním složkám státu a státním organizacím³⁹.

4.28 NKÚ se v rámci kontroly zaměřil také na posouzení účinnosti opatření k odstranění nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. 09/25, která se týkala pořizování majetku a nakládání s majetkem. Vzhledem k výše uvedeným zjištěním NKÚ konstatuje, že opatření IKEM provedená na základě předchozí kontroly NKÚ v oblasti vyřazování majetku a pronájmů nebyla účinná. IKEM vyřazoval majetek bez průkazného dokladu o jeho předání k likvidaci, likvidoval majetek ještě před vydáním rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti, evidoval v účetnictví majetek, který byl již zlikvidován, či přenechal pozemky do užívání před uzavřením smlouvy.

Vnitřní kontrolní systém IKEM nebyl účinný.

4.29 Vnitřní kontrolní systém má zajistit včasné odhalování rizik, dodržování právních a vnitřních předpisů a hospodárné nakládání s veřejnými prostředky. NKÚ prověřil uplatňování předběžné, průběžné a následné kontroly ve vztahu k hlavním oblastem zjištěných nedostatků.

4.30 NKÚ na základě výše uvedených zjištění konstatuje, že IKEM v řadě kontrolovaných případů při hospodaření s veřejnými prostředky neprováděl předběžnou, průběžnou a následnou kontrolu operací, čímž nedodržel požadavek stanovený právními předpisy⁴⁰. S ohledem na četnost zjištěných nedostatků v rámci vybraného vzorku poukazuje NKÚ na zvýšené riziko porušování právních předpisů při hospodaření s majetkem i v budoucnu.

³⁴ Ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb.

³⁵ Srov. ustanovení § 19b a 19c zákona č. 219/2000 Sb.

³⁶ Dle ustanovení § 17 zákona č. 219/2000 Sb.

³⁷ Dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.

³⁸ Dle ustanovení § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb.

³⁹ Dle ustanovení § 19c odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb.

⁴⁰ Srov. ustanovení § 25 odst. 1 a 2, § 26 a 27 zákona č. 320/2001 Sb. a ustanovení § 11, 13, 14 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

Seznam zkratk

CHJ	Centrální harmonizační jednotka (organizační útvar Ministerstva financí)
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
IKEM	Institut klinické a experimentální medicíny
IT	informační technologie
MRI	magnetická rezonance
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
VZ	veřejná zakázka